

Asmens sargybinio darbas – gryna nuobodybė. Saugoti žmogų, kad liktų gyvas. Argi tai normalu? Jei pasikėsiniai kartotųsi tokiu dažnumu, kaip keičiasi šviesoforo signalai, mano pesimizmui nebūtų jokio pagrindo.

O dabar... dabar iki pat horizonto dega žalia šviesa, ir skeptiškai susiraukęs aš klausausi karininko mokyklą išėjusio savo porininko Antano.

Jis moko mane nelyginant jauną šunį. Sekti viską, kas papuola akiratin. Praeivių veidus, rankų judesius, pečių kryptelėjimus, netgi žingsnių aidą. Pralekiančius automobilius ir šešėlius, nors jie būtų visai ne žmogaus. Nepamiršti, kad namai turi stogus, o kiekviena uždara patalpa – nebūtinai vieną įėjimą. Ir svarbiausia – asmens sargybinio vidinis laikrodis skaičiuoja tik sekundes. Atstumas iki aukos matuojamas ne žingsniais, o sekundėmis. Per penkias sekundes dorai nusišikti neįmanoma, bet jų pakanka, kad vadinamasis kileris prisitaikytų ir paleistų kulką. Todėl asmens sargybinis, gyvenantis sekundės ritmu, turi šansą savašias sekundes pradėti skaičiuoti anksčiau nei kileris.

– Tai dvikova, supranti? – Antanas ieško mano veide prašviesėjimo. – Bet mes – dviese. Keturios akys! Jei žiūrėsime ta pačia kryptimi – bus lengviau.

Mes stovime „Deltuvos“ prekybos namų antro aukšto koridoriaus gale prie Sauliaus Kovaldo kabineto durų. Žmonės vis eina ir eina. Verslininkai. Atsitiktiniai laimės ieškotojai. Seni bičiuliai. Vienas kitas valstybės pareigūnas ar tarnautojas. Būriuojasi koridoriuje, šnabždasi apie savo reikalus. Įsmunka į kabinetą, po valandėlės vėl skuba savo keliais. Bene spėsi kiekvieną žvilgsniu pavyti?

Vos liekame dviese, Antanas vėl savo:

– Galėtum bent iki lango nueiti, pasižiūrėti, kas dedasi gatvėje. Žinok, nė vienas pasikėsinimas neplanuojamas be išankstinės žvalgybos.

Nuvelku kojas iki lango. Gatvele zuja automobiliai. Nė vieno skustagalvio ar kitokio įtartino tipo. Ir akys savaimė nukrypsta į Ligitos buto langus. Užulaidos jau kelinta diena nuleistos.

Jos nėra.

Ji su kitu. Kur kas praktiškesniu vyru nei aš. Siūlančiu daugiau nei vien petį, į kurį galima atsiremti. Apmaudu, kad taip kvailai išsiskyrėme. Nesusikalbėjome. Ji man skambino, kvietė pasimatyti ir nepatikėjo, kad esu paskendęs reikaluose. Matyt, po to susirado tą, kuris jai daugiau galėjo skirti dėmesio. Ir išnyko. Mažytė asmeninė laimė nugrimzdo kaip baloje. Ir tikėk moterimis!.. Ligita, su kuo tu dalijiesi savo ilgas meilės valandas ir penkių sekundžių orgazmą? Pala, kaip ten aš jai sakiau? Noriu būti draugu? Senamadiška! Žinoma, senamadiška. Gražios ir juolab ištekėjusios moterys draugauja tik su „sponsoriais“...

Taip mąstydamas grįžtu prie savo mokytojo, tačiau kai jis vėl prasižioja apie sekundžių magiją, mano kantrybė trūksta:

– Klausyk, Antanai... Ką esi girdėjęs apie krytą?

– Kokią dar „krytą“?

Leidžiuosi pasakoti apie Lukiškes. Apie jos požemiuose įrengtas kameras, į kurias keleriems metams sugrūdami aršiausi kaliniai iš zonų, kad atvėstų. Pasitaiko, jog į vieną kamerą sukišami autoritetai iš skirtingų kolonijos grupuočių. Mirtini priešai. Akis į akį, metai po metų. Potencialus žudikas ir auka. Nekalti pokalbiai ir mintys, ar šiąnakt liksi gyvas. Neteko girdėti, kad „krytoje“ auka būtų pasmaugiama. Visada nuduriama. Nugaląstu šaukštu arba armatūros strypu. Nes brangi kiekviena sekundė. Miegas – tai tik klaidi būseną. Akys užmerktos, bet svetimą alsavimą girdi. Prabundi begales kartų, ir vis nuo minties, kad tuoj būsi prismeigtas kaip avinas, tačiau kameroje tylu, kad nors žiurkė krebžteltų. Pasitaiko, kad „krytnikas“ neišlaikęs įtampos apsisapnuoja: štai jo

kūną jau drebina dūriai. Jau!.. Tada, šokęs iš miego, gal nė nepakirdęs iš košmaro, vikriai prismeigia nekenčiamą kameros kaimyną, kol šis nepabudęs.

Antanas nutyksta. Žiūri po kojomis lyg sapnuodamas.

Pagaliau pasigirsta:

– O tu buvai toje... krytoje?

– Žinoma. Ir visada prabusdavau sekundės tikslumu.

– Padėjo?

– Jei kalbiesi su manimi, vadinasi...

Antanas pasitaiso akinius. Jo žvilgsnis pasikeičia. Velniai žino, ko jame daugiau – baimingos pagarbos ar pasišlykštėjimo? O mane pusiau plėšia šypsena, tačiau išlaikau užkietėjusio nusikaltėlio miną. Patikėjo Antanas pasakaite apie skerdynių nuotaikomis gyvenančius Lukiškių „krytnikus“, dar kaip patikėjo... Panašiomis istorijomis praplaudavome smegenis zonos naujokams, kad nemanytų, jog, pradėję lipti mums, seniems, ant galvų, galės ramiai miegoti.

Saulius pradaro kabineto duris ir pašaukia Antaną, netrukus jis išlenda ir atkiša man elektrinį virduklį.

– Atnešk vandens.

– Tau liepė, tu ir nešk.

– Sakė, kad tu!..

Demonstratyviai susikišu rankas į kišenes.

– Prigaut nori?

Antanas piktai atsidūsta. Jį nuo slenksčio nustumia Saulius ir kritiškai nužvelgia mus abu:

– Burzgiat ir burzgiat! Kas yra?

– Va, čaininkas, bet Arvydas atsisako eiti vandens.

Kliūva abiem: išvadina „čaininkais“. Mano argumentą, kad Antanas jaunesnis, Saulius išvis suniekina, sakydamas, jog man sapnuojasi „diedovščina“.

– Tai ką!.. – neišlaikau. – Ne tam atsėdėjau septyniolika metų, kad visokie ačkarikai imtų komanduoti!

– Už save sėdėjai, ne už mus! – atšauna Saulius. – Todėl judinkis. Viena koja čia, kita ten.

Na nieko, galvoju kišdamas virdulį po vandens čiaupu, ateis diena, kai tokių komandų negirdėsiu. Paaiškins jie man...

Rankos kiek dreba. Patirtis sako, kad neapykanta niekad os neprašina be pėdsako. Kaupiasi, kol pratrūksta lyg ilgai kamavęs skaudulys. Ir palengvėja. Bet grįždamas su virduliu prisimenu Profesorių. Jis sakydavo, kad neapykantą būtina sutramdyti. Reikia prieš savo valią daryti gera tam, kurio nekenti. Tada imi nekęsti savęs ir prisiverti viską pamiršti. Juk nieko nėra svarbiau žmogui, kaip pirmiausia save patį mylėti.

Mane pamatęs Antanas pajuda nuo kabineto durų.

– Kur tu eini?

– Mobiliako atsarginis akumulatorius mašinoje...

Įbruku jam virdulį ir išplėsiu iš nagų automobilio raktelius:

– Tiek jau to, sulakstysiu.

Sekundė. Dar sekundė. Ir pajuntu, kaip laikas vėl ima sruventi. Tačiau nepalieka keistas jausmas, jog kada nors pritrūks tos vienos sekundės, kad atsitokėčiau.

* * *

Visi žmonės įtartini. Visi iki vieno. Kai pastebiu juos įsispitrėjus į mane. Nežinau, ką jie regi mano akyse. Beprotybę, kuri padėjo iššvaistyti geriausius jaunystės metus? Ar žlugimo ženklą, kuris lydi kiekvieną niekšišką sumanymą? Juk iš tikro aš niekšas. Pristatytas sekti Činčios nemalonėn pakliuvusį verslininką. Likimo ironija, nes juk Kovaldas pasiūlė man būti jo asmens sargybiniu. Bet ties šituo sprendimu Sauliaus klaidos ir pasibaigė. Laikė mane tai už durų, tai prie automobilio, o gatvėje jį užklumpan-tys telefono skambučiai ir trumpi pokalbiai neleido susidaryti nė menkiausios nuomonės, ką jis mano apie Raklevičiaus gaujos reikalavimus mokėti duoklę ir be jų žinios nelįsti į privatizacijos procesiukus.

– Anksčiau pasitaikydavo, kad koks kvailys prie mano akinių prisikabindavo, – kalbėjo Antanas mudviem besėdint prie vieno staliuko, nuo kurio puikiai galėjom stebėti visą restorano salę ir mūsų saugomą „objektą“, pietaujantį su kažkokiu veikėju. – Buvo atvejų, kai dėdavau ranką ant pistoleto dėklo. Bet nuo tos dienos, kai tu atsiradai, kažkaip ramiau. Bijo tavo pusėn ir pažiūrėti.

– Hm, įdomu – kodėl.

– Tavo ūgis. Ir pečiai. Pamano, kad boksinkinikas. Kaune visąlaik buvo vertinama jėga, o ne protas. Protas tarnauja jėgai.

– Vadinas, aš proto kaip ir neturėčiau?

Mačiau, kad Antanui mano kandumas nepatiko. Trumpai nukirto, kad ne apie mane kalba, ir sužiuro į mėsingą vyrionką, kuris, įžengęs pro restorano duris, sustojo ir akimis apibėgo salę. Buvo ir daugiau pietaujančių, bet Antanui pasirodė, kad atvykėlis dirščioja į staliuką, prie kurio sėdi juodu švarku vilkintis Saulius. Akimirksniu įtampa iškreipė mano porininko veidą. Įsitempė, lyg ruošdamasis šuoliui, bet štai žiopsotojui pamojo kažkas iš kito restorano galo, ir jis nuskubėjo nekrepdamas dėmesio į Antano traukulius.

Aš buvau ramus. Be mano žinios Činčia nieko nesiims. Jam reikia tikslaus Sauliaus judėjimo grafiko. Namai, darbas, restoranas, įstaigos, kontoros. O jis lyg tyčia amžinai vėluoja arba netikėtai keičia sprendimus. Ir tai regėdamas padariau netikėtą išvadą, kad žmogaus nepastovumas gali būti pagirtina savybė. Padedanti išlikti nenuspėjamam ir didžiuliame mieste tarsi nematomam.

– O tu nė nesujudėjai, – prikišo Antanas, kai tarsi savo žvilgsniu jėga pagaliau pasodino virptelėti privertusį jaunuolį. – Žiūriu, įėjo kiparisas, stovi, žvalgosi. Pamaniau, mus pastebėjo ir sutriko.

– Kad visai nepanašus.

– Į ką nepanašus?

– Į žmogų, pasiruošusį ką nors užversti.

– O jei ant pilvo mataruotų kalašnikovas, tai jau būtų panašus, ar ne?